

Наук. вісн. Нац. ун-ту ДПС України (економіка, право). –2010. – № 1(48). – С. 152-160.

2. Павлюк К. В. Сутність і роль державно-приватного партнерства в соціально-економічному розвитку держави / К.В. Павлюк, С. М. Павлюк // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. – 2010. – № 17. –Режим доступу : <http://www.nbuiv.gov.ua/>

УДК 336:02

Г.В. Капленко, канд. екон. наук, доц. (*ЛНУ ім. І. Франка, Львів*)

Н.С. Біглян, магістрант (*ЛНУ ім. І. Франка, Львів*)

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Ідея сталого розвитку з'явилася в той момент, коли було визначено ряд проблем сучасного світу. Вони були пов'язані з швидкими темпами зростання населення, безконтрольним використанням природних ресурсів, зростаючою деградацією навколишнього середовища, збільшенням споживання та з поглибленням диспропорції між високорозвинутими країнами і країнами, що розвиваються, у питанні якості життя їх населення. Концепт сталого розвитку формувався суспільством поступово. Більше того, є всі підстави охарактеризувати його як нову соціально-економічну парадигму. Термін сталий розвиток, як добре відомо, введений у широкий вжиток Міжнародною комісією з навколишнього середовища і розвитку (Комісія Брунтланд) у 1987 р. Під сталим розуміють такий розвиток, який задовольняє потреби нинішнього часу, але не ставить під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти власні потреби. Концепт сталого розвитку ввібрав у себе позитивні ознаки всіх попередніх концепцій і має три основні центри спрямування цілей – Природа, Суспільство і Виробництво.

Питання сталого розвитку є доволі актуальними для сучасної України. Неузгодженість темпів економічного зростання і вимог екологічної безпеки, домінування природомістких (ресурсомістких) галузей із високою часткою ресурсо- та енергомістких застарілих технологій, сировинна орієнтація експорту, мілітаризація виробництва, відсутність культури корпоративної та споживання тощо призвели до формування техногенного типу економічного розвитку. Як наслідок,

нині антропогенне навантаження на природу наближається (в окремих регіонах України, можна з впевненістю стверджувати, вже наблизилося) до граничної межі її екологічної стійкості. За нею розпочинаються кризові та катастрофічні зміни в природі, що негативно впливають на життєдіяльність людини і суспільства в цілому [1].

Головною ідеєю концепції сталого розвитку є забезпечення високого рівня життя, що передбачає збалансований розвиток соціально-економічної та екологічної сфер. Роль фінансового регулювання сталого розвитку полягає у тому, що, з одного боку, нерациональна фінансова політика може спричинити розбалансування економічної системи, з іншого – фінансова система є тим інструментом державного регулювання, що створює умови для гармонійного розвитку усіх сфер суспільства на основі перерозподілу валового внутрішнього продукту. Специфікою ж фінансової політики сталого розвитку є те, що: сталий розвиток потребує інвестицій, які не скоро дадуть віддачу. Водночас, фінансові ринки зацікавлені в інвестиціях зі швидкою віддачею; сталий розвиток потребує великих інвестицій, особливо в країнах, що розвиваються; сталий розвиток, на відміну від фінансових ринків, спрямований на майбутнє.

На сучасному етапі розвитку України, як і інших країн, які зобов'язалися дотримуватися принципів сталого розвитку, імперативами фінансової політики є цілі та задачі, що визначені новим Порядком денним у сфері сталого розвитку після 2015 року. Стабільне економічне зростання повинно спиратися на ефективні економічну, фінансово-кредитну, валютну, податкову політики. В Україні створена адекватна фінансова система. За роки перехідного періоду проводилась достатня робота по вдосконаленню бюджетування, грошово-кредитної, податкової політик. Тим не менш, не було досягнуто основної мети – створення ефективних механізмів, що забезпечують стабільний і якісний темпи економічного зростання. Таким чином, економічна і соціальна роль фінансів, грошей і кредиту величезна і по мірі розвитку ринкових відносин зростають. Незважаючи на це, в даний час рівень розвитку фінансової системи країни не відповідає завданням досягнення необхідних, стабільних і якісних темпів економічного зростання [2].

Для реалізації державної фінансової політики, спрямованої на її успішне впровадження та досягнення пріоритетів соціально-економічного розвитку країни на принципах сталого розвитку повинен бути сформований відповідний фінансовий механізм як сукупність методів та інструментів формування і використання фінансових ресурсів з метою створення фінансових умов для збалансованого розвитку економічної, соціальної та екологічної складових суспільного життя країни.

Для розв'язання існуючих суперечностей і впровадження ідей щодо забезпечення збалансованості та сталого економічного зростання в державі необхідні систематизація теоретичних висновків та формування економічних моделей впливу різних інструментів фінансового регулювання. Сюди відносять методи, стимули, ринкові інструменти державного регулювання відповідними економічними процесами. Державне регулювання повинно забезпечувати керування ринковими важелями впливу для забезпечення конкретних цілей та реалізацію визначених завдань. Тому державне регулювання тільки сприяє ринковому саморегулюванню, а не замінює його.

Варто розглянути державне регулювання на рівні місцевого самоврядування (особливо в умовах децентралізації), запорукою якого є становлення дієздатної та ефективної місцевої влади, необхідністю забезпечення місцевого самоврядування стабільними та достатніми фінансовими ресурсами. Оскільки без фінансової самостійності місцевих бюджетів з її численними складовими й урахування податкового потенціалу окремої території побудова та розвиток ефективної національної економіки неможливі.

Досягнення сталого розвитку – це проблема загальнолюдського масштабу, але рівень і ступінь її рішення залежать від зусиль кожної держави. Національний аспект сталого розвитку для України визначається, насамперед, становленням її як суверенної держави, необхідністю якнайшвидшого виходу з соціально-економічних труднощів і екологічної кризи, підвищенням рівня життя населення, входженням у світове співтовариство, збереженням добросусідських відносин з іншими країнами світу і взаємовигідним співробітництвом.

В сучасних умовах важливим напрямком є визначення основних джерел фінансування для підвищення ефективності реального сектора економіки країни. Таким чином, сталий розвиток економіки передбачає не тільки використання всіх факторів виробництва, але і створення ефективних фінансових механізмів та економічних важелів, які б забезпечували довготривалий і стабільний розвиток економіки.

Інформаційні джерела:

1. Національна парадигма сталого розвитку України [Електронний ресурс]: за заг. ред. Б. Є. Патона. – Вид. 2-ге, переробл. і доповн. – К. : ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України», 2016. – 72 с. – Режим доступу: <http://www.concordia.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Natsionalna-paradigma-stalogo-rozvitku-Ukrayini.pdf>

2. Фінансове забезпечення сталого розвитку економіки України [Електронний ресурс]: колективна монографія / за ред. Слатвінського М. А. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2016. – 180 с. – Режим доступу: <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/bitstream/6789/5716/1/monograf.pdf>

УДК 331.658.016

Н.Б. Кащена, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

В.В. Бельченко, магістрант (*ХДУХТ, Харків*)

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Управління фінансовою стійкістю підприємства є складовою загальної системи управління підприємством, що органічно інтегрується з іншими системами управління (управління доходами, витратами, рухом активів, грошових потоків, капіталу та його структурою тощо), та спрямоване на забезпечення стабільності функціонування, незалежності від зовнішніх кредиторів і сталого розвитку підприємства.

Дослідження сучасної термінології виявило, що управління фінансовою стійкістю підприємств трактується науковцями як:

– сукупність заходів, спрямованих на збереження стійкості та конкурентоспроможності суб'єкта господарювання на ринку;

– цілеспрямований безперервний процес, що орієнтований на забезпечення такого стану фінансових ресурсів, їх формування і розподілу, який дозволяє підприємству досягти необхідного рівня фінансової стійкості;

– система принципів та методів розробки і реалізації управлінських рішень, спрямованих на забезпечення і підтримання його фінансової рівноваги.

З огляду на це управління фінансовою стійкістю підприємства варто розглядати як сукупність скоординованих та цілеспрямованих заходів і дій щодо розробки та реалізації управлінських рішень зі збереження задовільного фінансового стану, завдяки якому забезпечуються структурна цілісність підприємства та можливість продовження основної діяльності.

В умовах сьогодення головною метою управління фінансовою стійкістю є досягнення задовільного фінансового стану підприємства та мінімізація розмірів зниження його ринкової вартості, що викликані кризовими явищами.